

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P.**, IČO: X., zastúpeného: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému: **V. H., nar. X., bytom Š., o vymoženie 572,00 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. IEr 2136/2010, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. júla 2012, č. k.: 1COE 352/2012-34, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor žiadosťou doručenou Okresnému súdu Rimavská Sobota 25. 08. 2010 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 572,-- Eur s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, spísaného vo forme notárskej zápisnice pred súdnym exekútorom z 14. 07. 2010. Uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo 01. 12. 2009, sp. zn. SR 20264/09, zriadeného zriaďovateľom S.S., a. s., K., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Rimavská Sobota poverením zo 03. 09. 2010 poveril súdneho exekútora na vymoženie predmetnej sumy s príslušenstvom z uvedeného exekučného titulu.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo 15. 02. 2012, č. k. IEr 2136/2010-12 exekúciu, vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. R. K. pod sp. zn.: EX 9211/10, zastavil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zmluvu, uzavretú medzi účastníkmi konania, považuje za spotrebiteľskú zmluvu. Tento záver vyplýva aj zo skúmania postavenia zmluvných strán pri uzatvorení zmluvy. Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený v obdobných prípadoch vystupuje opätovne, preto je nepochybné, že zmluvu uzatváral ako dodávateľ v rámci svojej obchodnej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Z obsahu uzavretej zmluvy na druhej strane nevyplýva, že by povinný ako dlžník do zmluvného vzťahu s oprávneným vstupoval v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti, preto ho treba považovať za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že podľa zmluvy mal byť úver poskytnutý na výkon povolania, keďže túto aktivitu nemožno stotožniť s obchodnou, resp. podnikateľskou činnosťou. Právna úprava spotrebiteľského práva sa vyznačuje vysokou mierou kogentnosti, pričom jej základným cieľom je poskytnúť ochranu spotrebiteľovi, ktorý sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu a s ňou spojenú vyjednávaciu pozíciu ocitáva v nevýhode oproti hospodársky silnejšiemu a skúsenejšiemu podnikateľovi. Je úlohou štátu, aby sa pokúsil toto nerovnovážne postavenie zmluvných strán vyrovnať a dosiahnuť, aby obsah vzájomných práv a povinností zmluvných strán bol v súlade s tým, čo sa všeobecne akceptuje ako spravodlivé a vyvážené. Stály rozhodcovský súd svoju právomoc rozhodnúť o návrhu oprávneného vyvodil z ustanovenia bodu 17 Rozhodcovská doložka, tvoriacej súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, v zmysle ktorého všetky spory, ktoré vzniknú z uzavretej zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou S.S., a. s., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. V tomto prípade rozhodcovské konanie má byť vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných pravidiel rozhodcovského súdu. Súd prvého stupňa dodal, že vyššie opísaný mechanizmus riešenia sporov medzi zmluvnými stranami bol v uvedenom článku všeobecných podmienok určený len za jednu z alternatív, podľa ktorých možno postupovať. Podľa písm. b/ daného článku spory mohli byť riešené aj pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zák. č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním

žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská doložka v takom znení, ako to bolo uvedené vyššie, podľa svojho obsahu netvorí výhradnú rozhodcovskú doložku, ktorá by rozhodovanie o všetkých sporoch medzi zmluvnými stranami paušálne zverovala výlučne rozhodcovskému súdu. Ide o rozhodcovskú doložku alternatívnu, ktorá zásadne pripúšťala podanie návrhu aj na štátny súd. Napriek tomu doložku nemožno považovať za vyváženú, pretože vylučovala spotrebiteľa z možnosti dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ už podal svoj návrh na rozhodcovský súd. Z pohľadu ochrany spotrebiteľa by malo byť nerozhodné, či jeho povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyplýva z výlučnej rozhodcovskej doložky, prípadne z faktického konania dodávateľa. Spotrebiteľ by mal byť chránený pred obomi. Súd prvého stupňa odkázal na záver, ktorý vyplýva z uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. mája 2010, č. k. 3 CoE 29/2010, dostupného na webovej stránke http://www.old.justice.sk/dwn/h4/rs/rsSRspotr/KSPO_3CoE_29_2010.pdf. Rozhodcovská doložka je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože v tejto súvislosti zakladá značne nevýhodné postavenie spotrebiteľa oproti dodávateľovi. Ďalej uviedol, že rozhodcovská doložka bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Povaha zmluvy je teda adhézna, teda spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok, resp. odmietnuť. Rozhodcovská doložka je neprijateľná (ergo aj neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Pokiaľ na základe neplatnej rozhodcovskej doložky došlo k vydaniu rozhodcovského rozsudku, plnenie ním priznané treba považovať za rozporné s dobrými mravmi. Preto boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 1 písm. c), § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 ako vecne správne potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súhlasí so záverom, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi je vzťahom spotrebiteľským. Odkázal na ust. § 51 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka a uviedol, že z uzatvorenej zmluvy vyplýva, že dlžník, ktorý uzatvoril predmetnú zmluvu o úvere za účelom poskytnutia finančných prostriedkov na účely povolania, je v postavení spotrebiteľa.

Odvolací súd uviedol, že len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy na výkon povolania, neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním, či premetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej sumy má. Odvolací súd poukázal na názor Krajského súdu v Trnave, vyslovený v rozhodnutí z 31. 05. 2010 sp. zn. 10 CoE 70/2010, v ktorom uviedol, že povolania sú totiž radené k činnostiam, ktoré môžu byť vykonávané ako samostatné zárobkové činnosti (napr. tzv. slobodné povolania), ale aj v pomeroch obdobných tým zamestnaneckým (tu napr. sudcovia). Práve nepochybná priraditeľnosť toho - ktorého povolania k jednej či druhej skupine potom môže mať zásadný význam v prípadoch, kde by síce nemuselo (nemalo) ísť o spotrebiteľský úver, napriek tomu však môžu vzniknúť ešte pochybnosti o tom, či tu nejde (ide) o zmluvu, spadajúcu aj pod úpravu spotrebiteľských zmlúv. Len vtedy, ak ide o povolanie vykonávané v režime obdobnom obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a aj o súvis uzavretia zmluvy či jej plnenia s takýmto povolaním odberateľa (potenciálneho spotrebiteľa), ide o vzťah nespádajúci pod úpravu spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku. Úprava normami spotrebiteľského práva pritom nevykazuje znaky kompaktnosti, uzavretosti a ucelenosti - čiže stavu, v ktorom by mala byť celkom vylúčená použiteľnosť všeobecných ustanovení o spotrebiteľských zmluvách (v O. z.) s poukazom na konkrétnu úpravu niektorého inštitútu v inom zákone (spotrebiteľské úvery v ZoSÚ). Nad princíp uprednostnenia predpisu špeciálneho (lex specialis, tu ZoSÚ) pred predpisom všeobecným (lex generalis) tu totiž zmysel úpravy kladie princíp subsidiarity, teda potreby podporného použitia celej všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv alebo prípadne i len jej fragmentov tam, kde osobitná úprava problém nerieši vôbec, nečiní tak úplne alebo z určitého dôvodu na posudzovaný problém nedopadá, avšak zároveň je celkom nesporné, či aspoň uspokojivo nevyvrátené, že tu inak ide

o spotrebiteľský vzťah. Práve o ostatný spomenutý prípad a aj zjavný pokus argumentovať práve týmto smerom (rozumej vyradením možnosti použitia noriem tzv. spotrebiteľského práva) potom šlo aj u počínania oprávnenej v prejednávanej veci. Tu totiž už okolnosť poskytnutia oprávnenu povinnej úveru sumou nižšou ako 200,-- Eur znemožňovala kvalifikáciu zmluvy účastníčok za zmluvu o spotrebiteľskom úvere a z tohto pohľadu zaškrtnutie príslušného políčka (tu druhého zo štyroch) v typovej zmluve nemohlo mať očakávaný význam - vylúčenie použitia ustanovení ZoSÚ (keďže tu vylúčenie použiteľnosti takejto úpravy spôsobovalo už vypadnutie zmluvy z rámca vymedzeného v ust. § 1 ods. 2 písm. e/ ZoSÚ). Ak sa tak však predsa stalo (zaškrtnutím políčka majúceho svedčiť o poskytnutí úveru povinnej na výkon jej povolania), vyvstala tu otázka použiteľnosti noriem všeobecného spotrebiteľského práva, ktorej zodpovedanie bolo závislým jednak na zaradení povolania povinnej (na ktorého výkon mal byť podľa údajov zo zmluvy úver poskytnutý) do skupiny povolaní vykonávaných v tzv. podnikateľskom režime (resp. do skupiny iných povolaní), ale aj na vyhodnotení zhody zmluvou proklamovanej okolnosti (tu poskytnutia úveru naozaj na výkon povolania) so skutočnosťou.

Veriteľ úveru nemôže zbaviť povinnosti učiniť zadosť aj ustanoveniam zákona o spotrebiteľskom úvere to, že v zmluve o úvere neuvedie účel, za ktorým sa úver poskytuje a že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný, a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), teda veriteľ. Zaiste potom niet rozumného dôvodu, pre ktorý by sa takéto závery nemali primerane uplatniť aj u zmlúv nespádajúcich pod úpravu spotrebiteľských úverov, avšak definovateľných ako spotrebiteľské a potreby rešpektovania takýmito zmluvami noriem tzv. spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle. Pretože však takéto právo (najmä úprava spotrebiteľských zmlúv v O. z.) pracuje s čiastočne odlišnou terminológiou, skoršie závery je zrejme žiaduce doplniť (a to i s prihliadnutím k možnému výskytu zastierania skutočného účelu uzavretia zmlúv, ich subjektov či pohnútok takých subjektov inými nasvedčujúcimi nespotebiteľskému charakteru vzťahu) tak, že i v prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (vzťah) má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ) a že existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom

nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, k potom z už uvedeného vyššie vyplýva, že výkon povolania (ako účel uzavretia zmluvy či jej plnenia) je z hľadiska stotožnenia konania odberateľa s predmetom jeho obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti najproblematickejší, totožnosť však reálne prichádza do úvahy len v prípade tzv. podnikateľských povolaní, namiesto je i ďalší záver, a to ten, že bezpečným preukázaním nemôže byť (nie je) len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon povolania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Takto formulovanú povinnosť si však oprávnená v prejednávanej veci nespĺnila (ani splniť nemohla), keď riadiaca sa odlišným názorom mala podľa všetkého za to, že si všetky povinnosti majúce sa ňou splniť splnila. Takto ale uplatnením záverov zhora bolo treba mať i za to, že vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon povolania“ v spojení s nedostatkom akejkolvek ďalšej aktivity oprávnenej (v smere preukazovania nespotrebitel'ského charakteru zmluvy) malo na možnosť prijatia jej interpretácie (odvolateľky) rovnaký vplyv, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec.

K námietke odvolateľa, týkajúcej sa právomoci uviedol, že každé rozhodnutie, aj iný titul, ktorého exekúcia sa navrhuje, musí súd podrobiť skúmaniu. Najmä posudzuje, či je exekučný titul, vydaný oprávneným orgánom na jeho vydanie, či je materiálne a formálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný vecne legitimovaní. Súd má povinnosť počas celého exekučného konania prihliadať na to, a to aj bez návrhu účastníka, či sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu a v prípade zistenia tohto nedostatku, je potrebné exekúciu zastaviť. Ak súd nezistí dôvod pre zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, neznamená to, že by v ďalšom priebehu exekučného konania nemohol súd dospieť k záveru o takomto rozpore, vyústiacom v nutnosť zastavenia exekúcie pre jej neprípustnosť.

Vydanie poverenia nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci pre ďalší postup exekučného súdu, pretože ustanovenia § 57 a § 58 Exekučného poriadku by stratili akékoľvek opodstatnenie.

Návrh na zastavenie konania nebol potrebný, nakoľko súd konal ex offio podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku.

Odvolaací súd ďalej uviedol, že smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je na základe zásady nepriameho účinku záväzná pre Slovenskú republiku, a treba ju používať ako výkladové pravidlo k ustanoveniam vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré upravujú spotrebiteľské právne vzťahy. Práve príloha uvedenej smernice obsahuje indikatívny zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. O neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 písm. R/ Občianskeho zákonníka ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ má podľa doložky možnosť voľby medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa a spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa tomuto konaniu. Dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto rozhodcovská doložka, reálne vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, čo je v podmienkach právneho štátu nežiaducim javom. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v tom význame, že rozhodcovské konanie bolo dojednané za určitých okolností ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, čo je neprijateľné.

Slovenská republika svoj záväzok voči Európskej únii, poskytnúť spotrebiteľovi zvýšenú ochranu vzhľadom na jeho postavenie v spotrebiteľských vzťahoch, si plní prostredníctvom viacerých zákonov, medzi inými Občianskym zákonníkom, kde v § 53 ods. 4 zakotvuje, že neprijateľné podmienky, upravené v spotrebiteľských zmluvách, sú neplatné, ale aj zákonom o rozhodcovskom konaní, v ktorom ukladá exekučnému súdu aj v štádiu už prebiehajúceho exekučného konania skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom, a po zistení, že rozhodcovský rozsudok takéto nedostatky má, ukladá exekučnému súdu exekúciu zastaviť. Skúmaniu povahy obsahu rozhodcovského

rozsudku musí predchádzať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, ktorá sa zakladá rozhodcovskou zmluvou. Ak je totiž rozhodcovská zmluva neplatná, potom rozhodcovský rozsudok, vydaný v rozhodcovskom konaní, ktorý odvodzoval svoju právomoc z neplatnej rozhodcovskej doložky, nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Táto skutočnosť sama osebe je dôvodom na zastavenie exekúcie, ktorá začala na základe takéhoto exekučného titulu, trpiaceho neodstrániteľnou vadou, pre ktorú v exekúcii ďalej nemožno pokračovať. Odvolací súd opiera rozhodnutie o dnes už ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu SR. Pokiaľ odvolateľ v odvolaní poukazuje aj na ďalšie nové dôvody, pre ktoré má byť exekúcie prípustná, odvolací súd zastáva názor, že v podstate sa jedná o bližšie odôvodnenie tých istých námietok, ktoré už bolo predmetom posudzovania súdov. Záver súdov o neprípustnosti vedenia exekúcie v obdobných veciach, nemôže zvrátiť nová argumentácia, podľa ktorej by exekúcia mala byť prípustná, pretože čo i len jeden uznaný dôvod neprípustnosti exekúcie spôsobuje, že exekúciu už nemožno vykonať. Ak teda súdy už dali odpoveď, prečo (na základe akých dôvodov) je exekúcia neprípustná, pričom tieto dôvody neprípustnosti stále existujú aj v predmetnej veci, nové dôvody „prípustnosti“ exekúcie sú pre rozhodovanie bezvýznamné.

Ďalšie námietky, uvádzané v odvolaní, nepovažoval odvolací súd za relevantné privediť pre oprávneného iné rozhodnutie, k akému dospela ustálená rozhodovacia prax súdov. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal tiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias vs Grécko z 29. Mája 1997, Higgins vs Francúzsko z 19. februára 1998). Za podstatné pre rozhodnutie odvolací súd považoval tie argumenty, ktoré už boli predmetom posudzovania súdov, a výsledkom ktorého bolo konštatovanie o neprípustnosti exekúcie, pričom tieto závery si osvojil aj konajúci súd.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ust. § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej veci sa už právoplatne rozhodlo, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou

vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. Podľa dovolateľa odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľa, závery odvolacieho súdu, že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv, podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu, nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedol, že obchodné vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi sú v rôznych sektoroch služieb (bankovníctvo, energetika...) založené na formulárových zmluvách, obsah ktorých spotrebiteľia v zásade nie sú schopní pozmeniť. Argument, že akákoľvek individuálne dojednaná zmluvná podmienka je neplatná, nemá oporu v ust. § 53 Občianskeho zákonníka, ani v smernici Rady 93/13/EHS. Dovolateľ položil otázku, či je možné závery odvolacieho súdu aplikovať tak, že rozhodcovské doložky sú v spotrebiteľských zmluvách vylúčené? Neumožňuje Občiansky zákonník v spojení so smernicou Rady 93/13/EHS uzatváranie rozhodcovských doložiek, a teda akékoľvek spory, vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv, musia rozhodovať jedine všeobecné sudy? Uviedol, že podľa právnej doktríny smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Podľa judikatúry súdneho dvora EÚ ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou

silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Právo členského štátu musí byť po uplynutí transpozičnej lehoty v súlade s ustanoveniami smernice. Podľa dovolateľa, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ z 26. februára 1986, Marshall, samotná smernica nemôže ukladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na ňu ako takú nemožno proti nemu odvolávať. Uviedol, že súd prvého stupňa, ani odvolací súd sa najmä s judikatúrou Súdneho dvora EÚ nevysporiadali a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ust. smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľa nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou.

Ďalej dovolateľ poukázal na znenie smernice Rady 93/13/EHS ust. ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom, poľskom, nemeckom, a francúzskom jazyku a uviedol, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne v rozhodujúcom slovnom spojení „najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi predpismi“. Všetky ostatné jazykové verzie ukazujú, že atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že spotrebiteľská zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi, to však podľa dovolateľa nie je prípad rozhodcovského konania podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Takéto rozhodcovské konanie je upravené právnymi predpismi. Text úniového predpisu je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou.

Dovolateľ má za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ platí pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiadny opravný prostriedok. Ďalej je nutné dodať, že

Súdnemu dvoru EÚ by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie, týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty, vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únievého práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi SR. Je potrebné požiadať Súdny dvor EÚ aj o výklad čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ, a to v súvislosti s výkladom pojmu „neprijateľná zmluvná podmienka“ v kontexte smernice Rady 93/13/EHS, a jej následnej aplikácii exekučnými súdmi a dopadom na existujúce právne vzťahy.

Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

- a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,
- b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti

rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením v napadnutej časti potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. (druhá veta) je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh

na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné.

Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných vád.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dal odpoveď na všetky podstatné námietky, uvedené v odvolaní oprávneného.

Dovolateľ namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ust. § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.... (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť

a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľ v danom prípade procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzoval z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopieral. Namietal, že súdy v danom prípade nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ust. § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu a výklad zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov a Zákona o rozhodcovskom konaní, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Dovolací súd má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že nejde o námietku dovolateľa nedostatku právomoci súdov, ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia (ich právne posúdenia veci).

Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku.

Vzhľadom na uvedené, námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Dovolateľ ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav, vymedzený žalobným petitom, vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakého skutkových okolností.

Dovolateľ namietal, že súdy rozhodovali o materiálnych a formálnych podmienkach vykonateľnosti exekučného titulu v čase, keď už bolo o nich právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., P., IČO: X., proti povinnému: V. H., nar. X., bytom Š., o vymoženie 572,00 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. IEr 2136/2010, na základe exekučného titulu, ktorým je Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S.S., a. s., z 01. 12. 2009, sp. zn. SR 20264/09, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím, ktorým sa dané konanie končí. Vydaním takéhoto rozhodnutia nejde o prekážku veci rozsúdenej. Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, že v danej veci nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté a vo veci nepredchádzalo žiadne iné konanie. Súd je povinný skúmať exekučný titul v rovnakom rozsahu počas celého exekučného konania, ako pri rozhodovaní o žiadosti

súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je dovolateľ toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a 2 O. s. p.. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Dovolateľ k tejto vade namietal, že súdy oboch stupňov interpretovali, a následne aplikovali ust. § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, akoby upravovalo konanie bez návrhu vždy, ak súd zistí v rozsudku rozhodcovského súdu nedostatky bližšie špecifikované v ust. § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/ Zákona o rozhodcovskom konaní. Ust. § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní však upravuje konanie bez návrhu v prípade nedostatkov v rozhodcovskom konaní a nie v rozsudku rozhodcovského súdu.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. Exekučný súd v danej veci exekúciu v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a zastavil. V zmysle § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví na návrh alebo aj bez návrhu. Súd v danej veci postupoval aj podľa § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. V zmysle tohto ustanovenia exekučný súd môže exekučné konanie zastaviť aj bez návrhu (ex offa), ak zistí nedostatky, uvedené v ust. § 45 ods. 1 písm. b/ a c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Z obsahu tejto námietky vyplýva, že dovolateľ napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Námietka dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Naplnenie tejto vady dovolateľ vyvodzuje z toho, súdy oboch stupňov nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch (námietky proti prejednaniu veci, konanie bez nariadenia pojednávania, dokazovania). Ďalej z obsahu dovolania vyplýva, že namietal nesprávne a nedostatočné odôvodnenie právnych záverov oboch súdov.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva, alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Taktiež námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex officio skúmať povahu rozhodcovskej doložky, dovolací súd na túto námietku prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, resp. či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu konania, uvedenú v tomto ustanovení, ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

V danom prípade exekučný súd na základe žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 01. 12. 2009, sp. zn. SR 20264/09 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti z uvedeného rozhodcovského rozsudku. Následne exekučný súd exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekučné konanie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a § 45

ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní zastavil. Podľa názoru dovolacieho súdu exekučný súd, a následne aj odvolací súd podmienky na zastavenie exekúcie posúdili správne. Je potrebné uviesť, že v danom prípade nemalo byť vydané ani poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie, vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj z ust. § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní oprávnenie posúdiť okrem iného, či plnenie, na ktoré rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania, nie je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo neodporuje dobrým mravom.

Rozhodcovský rozsudok, vydaný v spotrebiteľskej veci, je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy, premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach, založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn. 6Cdo 105/2011).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz, vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny, predložené oprávneným, takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere, uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačeny formulár) Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, a teda aj rozhodcovská doložka, obsiahnutá v bode 17 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§ 167 ods. 2 O. s. p. Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. US 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí zmysle uvedených zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.

Odvolačný súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O. s. p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo odpoveď na relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovie žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Oprávnený podaním, doručeným na Okresný súd Rimavská Sobota dňa 10. 08. 2012 navrhol prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Súd prvého stupňa a rovnako aj odvolací súd postupovali správne, ak sa týmto návrhom žalobcu nezaoberali. V danej veci už nebol dôvod o tomto návrhu oprávneného rozhodovať, nakoľko odvolací súd o odvolaní oprávneného rozhodol uznesením z 12. 07. 2012, ktoré spolu s uznesením súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť 14. 09. 2012.

Oprávnený v podanom dovolaní navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a požiadal Súdny dvor Európskej únie a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o výklad písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS a čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ a predložil prejudiciálne otázky, ktorých znenie v podanom dovolaní špecifikoval.

K tejto námietke dovolací súd uvádza, že ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V prejednávanej veci bolo sporné, resp. oprávnený namietal, či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky, uzavretej medzi účastníkmi a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdného dvora EÚ. Zo obsahu spisu vyplýva, že súdy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú právnu úpravu predmetnej veci v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, kde dovolací súd k rovnakým záverom v otázke prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel aj vo veciach 3Cdo 108/2012, 3Cdo 33/2012, 3Cdo 118/2012.

Dovolaací súd dospel k záveru, že v danej veci nie je dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Dovolaateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolaací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnej zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však trovy dovolacieho konania povinnej nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová